

VOR HÍRLAP

9. h 39

1973 JAN 25

Ismerd meg Budapestet!

Királyi palota a Budai Várban

A budai Várhegyen a tatárjárás (1241–42) után IV. Béla király (1235–1270) megrette Magyarország középkori fővárosának alapját és a sziklafennsík déli — Gellérthegy felőli — végén már 1250 előtt megépült a királyi palota ősi magja. Ez elsősorban védelmi célú épület, ahonnan a mai Erzsébet híd helyén volt dunai átkelőhelyet és az ország egyik főútvonalát is ellenőrizték. A XIII. századi épületeket és erődfalakat nagyrészt már a XIV. század első évtizedeiben lebontották az Anjou-házbeli uralkodók: I. Károly (1308–1342) és I. Lajos (1342–1382) újabb építkezései miatt. Az 1320 és 1366 között épült Anjou palota keskeny udvara (Déli kis udvar) körül elhelyezkedő épület-tömbjét a déli oldalon az Istvántorony — keleti szárnyát pedig a kápolna zárta le.

Zsigmond király idejében — aki 1410-ben német (római) — majd 1420-ban cseh király lett, 1433-ban pedig német császárrá koronázták — a budai székhely jelentősége egyre növekedett. Ez mutatkozik meg az 1390 és 1425 között lezajlott nagyszabású építkezésekben is. Hosszú uralma (1387–1437) alatt kialakult a középkori palota tömbje, amely tornyokkal, keresztárokcal elválasztott, három belső udvart körülvevő épületek sorából állott. A budai polgárvárostól a palotát tágas, lovagi tornák rendezésére alkalmas előudvar választotta el. Az említett Anjou épületektől északra Zsigmond kiépítette az arkádokkal övezett díszudvart, melynek északi oldalán emelkedett a később hírhedt börtönné vált Csonkatorony. Az ún. Zsigmond-udvart a király híres Friss palotája szegélyezte. 70 m hosszú és 18 m széles díszterme a népes udvari ünnepélyek színhelye lett. (Annak ablakából nézte 1457-ben V. László király Hunyadi László kivégzését.)

A palota építésével párhuzamosan alakították ki a vár hatalmas (330 m hosszú) erődrendszerét, amelynek jelentős része átépített vagy javított formában ma is áll. Zsigmond palotája számára az a sziklafennsík — ahol a mai palota áll — szűknek bizonyult, ezért az István torony körüli mélyebben fekvő területen is újabb épületeket emeltek.

(Folytatjuk)